

"BÜTÜN SİYASİ VE DÜŞÜNSEL SAHAMIZ MİTLER VE DOGMALARLA DOLU" - MEDIA.AM - 07.12.2020

Nune HAKHVERDYAN

Blog No: 2
05.01.2021

Media.am (7 Aralık 2020)

Mülakatı yapan: Nune HAKHVERDYAN

Cevaplayan: Arman GRIGORYAN

Yenilgi, on yıllar boyunca zihinlerimizde koruyucu bir kalkan olarak kalmış, ancak gerçekte bir tuzak olan; denizden denize Ermenistan ile başlayıp, anavatan sloganı ile sona eren hayali istekler ve milliyetçi metinleri yeniden yorumlamaya yardımcı olabilecek bir unsur olabilir.

Ancak ABDnin Lehigh Üniversitesinde öğretim üyesi olan siyaset bilimci Arman Grigoryan bu konuda pek iyimser düşünmüyor. Kendisi bu ağır yenilgiden sonra bile mitlerin tesirinde kalarak vaktimizi ve kaynaklarımızı israf edeceğimizi düşünüyor.

Kendisi neo-muhafazakarlığın ve Ermeniciliğin bütün alanları işgal ederek entelektüel sahayı saptırdığı konusunda ikna olmuş durumda. Ve ona göre, gücün en yüksek kademelerindekiler dahil olmak üzere, birçok kişide gerçeğin oyun hamuru gibi istediğin şekli verebileceğin bir maddeden oluştuğu kanısı mevcut.

Arman Grigoryana göre, basının çoğunluğu ciddi çalışmalar yürütmeye değil, önemli görüşlerin bastırılacağı bir ses cümbüşünün yaratılması için hevesli durumda.

Kamuya yapılan konuşmalarda milliyetçi mitle, taviz vermeyen ve acınası

oynamıştır?

Bizim basınımız işlevini yerine getirmiyor. Piyasa modelinin yardımıyla bunu düşündüğümüzde, basının fikirler için rekabeti sağlamadığını görebiliriz. Basınımız genel anlamda çarpık bir yapıya sahip ve bir tekel gibi işliyor.

Basınımız milliyetçi mitolojinin teşvik edilmesine sebep oluyor. Söz konusu mitlerin tacirlerine karşı aşırı ölçüde hoşgörülü yaklaşıyor ve onlara zor fakat bariz soruları sormaktan kaçınıyor.

2000lerde A1+nın kapatılmasından bu yana özellikle televizyon haberleri kuvvetli bir denetim altına girmiş durumda. O zamandan bu yana televizyon, mitlerin oluşumuna ve muhafazasına etkin şekilde katkıda bulunuyor.

Kısaca, bugün halen mücadele etmekte olduğumuz temel mit nedir?

Bunlardan bir sürü var, aralarında intikamcılık ile gelen Ermeni Davası, sözde ulusal ideoloji, bir tutam toprak bile taviz verilmeyecek ideolojisi, Nejdehizm, vs.

Bu ideolojiler bir çeşit mitolojik dini niteliği bürünmüş durumdalar ve bizim fikirler piyasamızda bir tekel konuma sahipler.

Mitten söz ederken ne mi demek istiyorum? Örneğin Ermeni Davası bütün tarihi Ermenistan toprakları üzerinde Ermeni egemenliğinin yeniden tesis edilmesi olarak tarif ediliyor. Bunun herhangi bir mantıklı insan açısından pratikte bir delüzyondan ibaret olduğu açık. Yani bunun bir gerçeğe dönüşme şansı yok.

Fakat bunu desteklemekle meşgul olan koca bir endüstrimiz mevcut. Bu endüstri, kendilerini ve başkalarını tarihi adalet fikrinin bir siyasi anlamı olduğuna ikna etmek amacıyla bu olguya atıflarda bulunuyor.

Yeteri kadar devlet şayet Ermeni Soykırımını tanırsa, bunun Ermenistana toprakların geri verilmesine olanak sağlayacağı konusunda ısrar ediyorlar. Sevr Antlaşmasının ve Wilsonun Tahkim Kararının yalnızca yasal güçlerini kaybetmemiş olduklarına değil, aynı zamanda bunların dünyayı Ermenilerin söz konusu bölgelerdeki haklarını tanımaya zorlayabilecek silahlara dönüşebileceklerine inandırmaya çabalıyorlar. Kars Antlaşmasının yürürlükten kaldırılması gerektiği ve benzer konularda ısrar ediyorlar.

Bir tutam toprak bile taviz verilmeyecek ideolojisinin savunucuları bozgunculuk ile muzafferiyet gibi saçmalıkları pazarlıyorlar ve zafer ile yenilginin sadece kişinin niyetlerine bağlı olduğunu üzerinde diretiyorlar.

Harbe hazır bir ordumuz olduğu, Azerbaycanlıların aptal olduğu ve Rusların bizleri koşulsuz desteklemesi yönünde menfaatleri olduğu yönünde mitler yarattılar.

Bir başka deyişle, asıl gerçeği değil de onların isteklerini ve önyargılarını yansıtan bir gerçeğin görüntüsünü yaratmış durumdalar.

Ancak gerçek ona istediğiniz herhangi şekli verebileceğiniz bir oyun hamuru değildir. Gerçeği hor görürseniz; O, 27 Eylül ile 9 Kasım arasındaki dönem içinde şahit olduğumuz üzere, bunun öcünü her zaman alacaktır.

Bu konuda neredeyse hiç tartışma olmamıştır. Tartışma yapılmışsa bile, bu mitlere karşı konuşan kişiler imrenilecek bir konumda olmamışlardır.

Dogmaların ve mitlerin yarattığı bir başka özellik akılcı savların sıkça metafiziksel gevezelikler ile karşılaşmalarıdır, ki akılcı savları ortaya koyan kişiler bunları ne reddedebilir ne de tartışabilirler.

Hatta, bu gevezelikleri yapan kişiler açısından düşünce, esasen fikir beyan etmekten ziyade tavır sergilemektir.

Örneğin, eğer bir profesyonel yurtsevere ülkenin emellerinin kabiliyetleri ile uyumsuz olamayacağını anlatırsanız; o da size, zaferin yarına kadar onu ruhunda taşıyan kişi tarafından elde edileceğini belirten Nejdehden bir alıntı ile cevap verecektir.

Gevezeliğin bir anlamı olduğunu düşünen böyle birine herhangi bir şeyi anlatmaya çalışın bakalım.

Savaştan birkaç gün sonra, işlerin bizler için yolunda gitmediği belirginleştiği zaman, bizim seçkin siyaset bilimcilerimizden biri Ermeni askerinin bir modern zaman destanı yazdığına dair beyannamelerde bulunuyordu. Buna karşılık ne söylenebilir, Ermeni askerinin bir modern zaman destanı yazmadığı mı?

Bütün siyasi söylemimiz kamuoyu tartışmasından akılcı olan her şeyi ortadan kaldıran böylesi duygusal budalalıklarla dolu.

Buna karşı çıkan ve gerçeğin isteklerle karıştırılmaması gerektiğini diretmiş olan kişiler halk düşmanı, hain ve Yahudi-Masoncu komplocu damgaları yemişlerdir. Zira bu acınası entelektüel ortamda yalnızca ulusa övgüler ve kimin daha fazla abartılı isteklere sahip olduğunun sözde-sanatsal rekabeti gerçek Ermenilik ve yurtseverlik olarak kabul ediliyor.

Mantıklı düşünce ve konuşma tuhaf ve fazlasıyla sakıncalı olarak görülüyor. Gerçeği hor görmeye son verme çağrıları da hainlik olarak addediliyor.

İsteğin kendisi bir siyasi araçtır. Bir hayalin olmalı ve sonra onu gerçeğe dönüştürmek için adımlar atman gereklidir.

Toplumun istekleri olmalıdır, fakat bu istekler gerçeklerden tamamen kopuksa anlamsız bir hale gelirler ve onlar hakkında konuşmak tümüyle gayri ciddiliktir.

Örneğin, kimse Ermeni Davasının tacirlerine ve bir gün Türkler Sevr Antlaşmasını kabul edip o antlaşma tarafından Ermenistan için çizilen bölgeleri teslim etmeye karar verirlerse

ne yapacağız? sorusunu sormuyor.

20 milyon Türkün ve Kürdün yaşadığı tüm o toprakları Ermenistanın egemenliğine dahil etmeye hazır mıyız? Doğal olarak onlara haklar vermemiz, Ermenistan Cumhuriyeti parlamento seçimlerine katılmalarına izin vermemiz gerekir. Ve eğer bunu yapmayacaksak, bu insanlarla ne yapacağız?

Eğer tarihi Ermenistanın geri verilmesi hakikaten siyasi bir amaç ise ve insanların duygularıyla oynayan bir tiyatro performansı değilse, bu sorulması gereken temel bir sorudur.

Toplumun isteklerinin olması gerektiği konusunda haklısınız. Fakat eğer bu istekler gerçeklerden tamamen kopuksa onların maksadını anlamıyorum.

Hayallerimiz Ermenistanı gelişen bir bilim, teknoloji ve sanat ülkesi haline getirmeye odaklansa çok daha iyi olurdu.

Tarihten intikam alma arzusu, özellikle bizim halkımızın bunu yapma kabiliyetine açıkça sahip olmamasından dolayı sağlıklı bir arzu değildir. Tarihimize karşı en iyi intikam onun mantığını değiştirmek olacaktır.

Bir hususun daha altını çizmeme izin verin. Bu ideolojik ve kültürel ortam belirli bir anlatının bütünüyle düşünsel ve psikolojik benimsenmesinden ibaret değildir. Bu ortam belirli çıkarlara temellenmiştir.

Ekonomik refahı için bu anlatının istikrarına bel bağlayan bir koca düşünsel ve kültürel alt tabakaya sahibiz. Hayatları pahasına buna tutunmaları bundan dolayıdır. Bir başka deyişle Ermeni Davası geçim kaynağı sağlayan bir iştir.

Ve bu işin çok düşük kalite bir ürün üretiyor olmasından dolayı, bunun varlığını sürdürmesi sadece rekabetin yokluğu ile temin edilebilir.

Bu sebepten ötürü muhalefetin herhangi bir ifadesine ve rekabetin imasına karşı tahammülsüz ve acımasız davranıyorlar, bilimsel ve entelektüel tartışmalara özgü olan oyunun kurallarına bağlı kalmıyorlar.

Genel kural olarak, yenilgi kişiyi ayıltan bir durumdur. Muhafaza edilen ulusal hayalleri yeniden değerlendirmek için bir fırsattır. Yenilginin soğuk duş etkisi yaratıp asıl önemli meselelere odaklanılmasını sağlayacağına dair bir umut var mıdır?

Yenilgiler devletler ve toplumlar için korkunçtur, fakat olumlu etki yaratabilirler. Yenilgiler, insanların onları yönlendirmiş olan birçok fikrin ve varsayımın batkın olduğunu ve terk edilmeleri gerektiğini anlamaları için yardımcı olurlar.

Yenilgiler; söz konusu fikirlerin ve varsayımların savunucuları olan kalıplaşmış kurumları, kuruluşları ve bürokratik sistemlerin temelini sarsar.

Ancak ben bunun bizim için gerçekleşeceği konusunda pek iyimser değilim. Her şeye rağmen, milliyetçi mitler hem Ermenistanda hem de Diasporada çok kuvvetliler, çok sağlam bir şekilde maddi olarak destekleniyorlar ve (en azından duygusal bir düzeyde) çoğu insan için kabul edilmesi daha kolay unsurlara dayanıyorlar.

Bu mitlerin muhaliflerinin çok daha zor bir görevi var.

Kurumsal mekanizmalar ve para milliyetçi mitolojinin tacirlerinin ellerinde yoğunlaştığı sürece, bu yenilgi tarafından bize sunulan fırsatı heba etme tehlikesindeyiz.

Mülakat Nune Hakhverdyan tarafından yapılmıştır

**Fotoğraf: Arman Grigoryan - Source: Media.am*

***Bu yazı, 7 Aralık 2020de Media.am internet sitesi tarafından yayınlanan bir mülakatın Türkçe çevirisidir. Çeviri, AVİM Çevirmeni Ahmet Can Öktem tarafından yapılmıştır. Çeviri yapılırken bazı kelimeler ve ifadeler okuma ve anlama kolaylığı açısından değiştirilmiş, ancak orijinal metnin içeriğine ve özüne sadık kalınması için özen gösterilmiştir. Mülakatın orijinaline erişmek için tıklayınız: https://media.am/en/viewpoint/2020/12/07/25383/*

Yazar hakkında :

Atıfta bulunmak için: HAKHVERDYAN, Nune. 2026. ""BÜTÜN SİYASİ VE DÜŞÜNSEL SAHAMIZ MİTLER VE DOGMALARLA DOLU" - MEDIA.AM - 07.12.2020." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Blog No.2021 / 2. Ocak 05. Erişim Kasım 03, 2026. https://avimbulten.org/Blog/BUTUN-SIYASI-VE-DUSUNSEL-SAHAMIZ-MITLER-VE-DOGMALARLA-DOLU-MEDIA-AM-07-12-2020

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır